

Slovenke za ujedinjenje Jugoslovanov.

Mariborska Slovenka nam piše:

Tudi slovensko ženstvo se veseli gibanja za ujedinjenje vseh avstro-ogrskih Jugoslovanov v samostojni državi pod habsburškim žezlom. Slovenke se vnuemamo za to misel posebno raditega, ker bode v Jugoslaviji vendar enkrat konec nesmiselnemu potujčevanju naših slovenskih otrok. Posnemajmo vrle ljubljanske Slovenke, katere so poslale te dni Jugoslovanskemu klubu naslednjo izjavo:

"Slovenske narodne žene in dekleta, slovensko izjavljamo, da smo z dušo in srcem za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba ter zahtevamo v habsburški monarhiji ujedinjenje našega slovensko-hrvatsko-srbskega naroda. V strašni vojni nam krvavijo naša srca iz tisočih ran, na bojiščih nam padajo ljubljani možje, sinovi, očetje, bratje in zaročenci, doma nam beda in trpljenje naših družin nalagata neznozna bremena. Naše solze, naša tuga in naše trpljenje ne morejo in ne smejo biti zaman! Svoje gorje polagamo na oltar svojega naroda. Bol in solze slovenske matere, žene, hčerke in neveste morajo biti skupno s krvjo slovenskih mož in mladeničev odkupnina za ljubljani narod, da tudi njemu zasije solnce svobode. Zavedajoč se svojih dolžnosti, kot varuhinje slovenskega domačega ognjišča, zahtevamo v svojem imenu, v imenu svojih dragih na bojiščih, v imenu svoje dece za ves naš mili narod ujedinjenje, samostojnost, neodvisnost. Hočemo, da bodo naši otroci srečni in svobodni občani svobodne Jugoslavije. Pozdravljamo naše narodne poslance v Jugoslovanskem klubu. Izrekamo jim svoje priznanje za dosledno in neustrašeno delo v smislu deklaracije ter globoko obsojamo vsako kršenje jugoslovanske solidarnosti kot narodno izdajstvo. Iz dna svojega srca si želimo slovenske žene miru. Resničen mir prinese našemu narodu le zjedinjena Jugoslavija, kakor jo zahtevajo naši poslanci v svoji deklaraciji. — Cilka Krekova, Franja dr. Tavčarjeva."

Do sobote opoldne je ta izjava že imela 10.600 podpisov.

Posebno veselje in iskrena domovinska ljubezen prevzame naša srca, ko čitamo to izjavo vrlih Slovenk v slovenski prestolici. Izjavimo se tudi meštarske slovenske žene in mladenke za ujedinjenje našega slovensko-hrvatsko-srbskega naroda v Avstriji! V vsakem mestu, v vsaki župniji, da, v vsaki vasi naj zbirajo zavedne rodoljubke podpise in naj te izjave pošljejo Jugoslovanskemu klubu na Dunaj. Povejmo širnemu svetu, da je že dovolj potujčevanja, dovolj naše sužnje odvisnosti. Zahtevajmo tudi me svobodno Jugoslavijo! Slovenke na plan!

Naše žrtve za domovino.

Pridnost in poštenost krasi mladeniča do groba in še trohnelih ne pozabimo. Posebno današnja vojna pobira zgleadne, nabudne mladeniče iz staroslavne fare jareniške. V evetu mladeniške dobe sta po grozopolnih soških bitkah žrtvovala svoje življenje dva brata Janez in Ferdinand Hauptman. S svojo pridnostjo in delavnostjo sta skrbela za starše, kojih sta bila edina opora. V pismih sta se rada priporočala v molitev posebno Mariji, farni zaščitnici. Marija jima je poskrbela boljšo domovino, koder ni več vojnega trpljenja.

Dne 9. avgusta t. l. je umrl na južnem bojišču Franc Sirovnik, rojen leta 1894 pri Sv. Vidu pri Ptuj.

V mariborski vojaški bolnišnici je dne 31. oktobra umrl Edvard Ulipi, doma iz Ruš pri Mariboru. Ranjen je bil dne 27. maja t. l. od italijanske krogle.

Došlo je pred kratkim žalostno poročilo, da je dne 20. avgusta t. l. umrl v bolnišnici vsled dobljenih ran Ivan Turk iz Trnava v č. župnije Mozirje. Bil je up in nada svoje mamice.

V 11. italijanski ofenzivi je padel Mihael Petelinšek iz Studenice. V najljepši dobi svojega življenja je dal svoje življenje za dom in za cesarja. Ravno na dan, ko je dobil dopust, mu je sovražna granata pretrgala nit življenja.

Prijatelj iz južnotirolskega bojišča nam piše: Dne 8. avgusta t. l. je nagle smrti umrl priden in zgleaden mož Simon Letonja iz Strelca v župnije Sv. Urban pri Ptuj. Bojeval se je skozi 3 mesece na raznih bojiščih ter je bil odlikovan z železnim zaslužnim in Karlovim križcem.

Strmšek Jurij od črnovojniškega pešpolka št. 26. 3. baon, je umrl dne 20. junija v vojni bojnišču št. 1410 in bil pokopan dne 21. junija v Ajdovčini. Toliko v odgovor na vprašanje njezovih domačih v „Slov. Gospodarju.“ P. Engelbert Klasine, vojni kurat, vojna pošta 624.

Vsem slovenskim žrtvam za domovino naj bo zemljica lahka!

Razmere na Ruskem.

Kako vladajo boljševiki.

Ustavočasna skupščina bi se že morala začeti. Ker pa boljševiki še nimajo večine, ne dovolijo, da

bi skupščina začela zborovati. Da dosežejo tu svoji namen, so zbrali v Petrogradu ogromno število sebi vdomnega vojaštva, ki so ga sedaj zopet pámnožili s 30.000 mož, katere so poklicali s fronte. Boljševiki torej vladajo tako, kakor nekdanji ministri in uradniki ruskega carja. Kdor ni ubogal, je dobil z nagajlo, in srečen je bil, da ni izgubil glave, temveč je odnesel življenje. Še hujski je boljševiški regiment, ker nekdanji za carjeve vlade se vendar proti lastnim podnikom niso uporabljali tisočih vojakov, oboroženi s kanoni. Poleg trinoške nasilnosti se boljševiki tudi odlikujejo z veliko hipavščino, ker v besedah govorijo za svobodo, v dejanju pa tiste, ki so drugega mnenja kakor oni sami, zapirajo in pobijajo. Svoje nazore, ki so za nje vodilni, izdejejo z ukazi, naperenimi proti osebni lastnini ruskih državljani. Ne zadostuje jim, da so zaukazali razlaščenje vseh posestnikov ruske zemlje. Zaukazali so tudi, da se mora cerkvam in samostanom vzeti poleg zemlje še vse premoženje in vsa lastnina, celo zlato in srebro in dragoceni biseri v cerkvenih oblekah, škofovih kapah in križih. Da, razlaščevati in jemati znajo boljševiki. Plačati pa nočejo. Boljševiška vlada je namreč odredila, da se obresti dolgov, katere zapadejo dne 1. januarja 1918, ne smejo izplačati inozemstvu. S takšnimi ljudmi bo težko sklepati pogodbe. Treba bo velike opreznosti.

Avstrijski zastopniki pri mirovnih pogajanjih.

Avstrijsko vlado bodo pri mirovnih pogajanjih z Rusijo, ki se vršijo v mestu Brest-Litovsk, zastopali: zunanji minister grof Černin, ministrska oddelna načelnika dr. Grazl in baron Andrian in poslanik dr. vitez Wiesner. Ti zastopniki te dni odpotujejo v Brest-Litovsk.

Tudi Rumunija se pridruži pogajanju za mir.

General Čerbačev, vrhovni poveljnik na rusko-rumunski fronti, je sklenil z našo armado začasno premirje. Kot poroča angleški list „Daily News“, je dobil rumunski poslanik v Londonu obvestilo, da se bo tudi Rumunija udeležila pričetih mirovnih pogajanj v Brest-Litovsku.

Na bojiščih.

Naše čete na italijanskem bojišču polagoma, pa krepko napredujejo. Med Brento in Piavo smo v zadnji dobi zavzeli zopet več močnourjenih višinskih postojank. Tudi v ozemlju Sedem občin prodiramo polagoma v smeri proti mestu Basano. Sovražnik se na nekaterih mestih sicer krčevito zoperstavlja našemu prodiranju, a naše armade se kljub temu z gorovju vedno bolj bližajo benečanski ravnini. Ob spodnji Piavi je zadnje dni zopet živahen artilerijski ogenj, iz česar se da sklepati o zopetnih novih vojnih podvzetjih tamošnjih bojnih sil. Na južno-zahodni tirolski zemlji med jezeroma Garda in Ledro zahodno od mesta Riva je sovražnik zadnje dni izpraznil svoje prednje postojanke. — Na ostalih bojiščih položaj nespremenjen.

Angleži severno od Jeruzalema.

Angleška poročila zatrjujejo, da je general Alembry dne 13. decembra potisnil Turke severno od Jeruzalema dalje nazaj. — Turki so, kakor poročajo nekateri vestni, na znamenitejši ostanke svetih krajev pred begom iz Jeruzalema spravili v druge varne kraje.

Naša politična vest.

V avstrijski državni zbornici so se v torkovi seji izvolili člani za skupen odbor gospodske in poslanske zbornice, ki naj poravnava spor med obema zbornicama v zadevi vojnega davka. V razpravo so nato prišli predlogi čeških, jugoslovanskih in rusinskih poslancev, da se izvolijo za stopniki vseh avstrijskih narodnosti, da se v imenu avstrijskih narodov udležijo mirovnih pogajanj z Rusijo, in sicer bi naj glasom zadnjega lindskega steta zastopalo Nemce 12 zastopnikov, Čeha in Slovake 10, Madžare 10, Jugoslovane 7, Poljake 5, Ukrajince 4, Rusine 3 in Italijane 1 zastopnik. Socialni demokrati so pa stavili nujni predlog, da se pri bodočih mirovnih pogajanjih izvede načelo: brez osvrcitev ozemlja in brez vojnih odškodnin, ter predlog, da se s posredovanjem ruske vlade naj predlaga pri naših sovražnikih splošen mir. Zbornica je s 140 glasovi proti 132 glasom spre-

jela nujnost vseh teh stavljenih predlogov, nakar se je pričela podrobna razprava o stavljenih nujnih predlogih. Češki poslanec Stanek je naglašal stališče Čehov, da imajo avstrijski slovenski narod pravico do samoodločbe in je zahteval, da se naj vrše mirovna pogajanja o naroda do naroda. V imenu socialnih demokratov je izrazil poslanec dr. Adler najgorkejšo željo in hrepenenje po splošnem miru. Dr. Korošec je izjavil: Jugoslovani nimajo v zunanjem ministrtvu z eno edino izjemo, nobenega zastopnika. Naše zunanje ministrtvo ni prav nič poučeno o jugoslovanskih vprašanjih. Jugoslovani torej ne morejo imeti nobenega zaupanja do našega zunanjega ministra grofa Černina. Zahtevajo, da se k mirovnim pogajanjem z Rusijo pritegnejo zastopniki narodov. Odločno odklanja sumničenje, češ, Jugoslovani bi radi motili potek mirovnih pogajanj, ter očitanje, da so Jugoslovani sprejeli od četverosporzazuma pojem o samoodločbi narodov. Naziranja našega ministrskega predsednika, da morejo zastopniki narodnosti izvrševati v parlamentih pravico samoodločbe narodov, Jugoslovani ne morejo sprejeti z ozirom na sestavo parlamentov, zlasti ogrskega parlamenta, Jugoslovani zahtevajo, da se pritegnejo njihovi zastopniki k mirovnim pogajanjem, in sicer še tudi iz tega vzroka, da se prepričajo, ali se bo pri mirovnih pogajanjih storilo tudi vse to, kar je pripravno, da se odpravi militarizem. Ko je o tem govorilo še več drugih poslancev, je bila seja zaključena in se bo tozadevna razprava nadaljevala v četrtkovi seji. V torkovi seji je bilo stavljenih tudi več predlogov in interpelacij. Poslanec dr. Benkovič je stavil interpelacijo o tem, ker se ne dovoli rezervistom počakati doma tako dolgo, dokler njihove prošnje niso rešene. Poslanec dr. Verstovšek je pa stavil interpelacijo o postopanju madžarskih vojakov na koroškem kolodvoru v Mariboru, o kateri zadevi poročamo na drugem mestu.

V vojnem odseku avstrijske delegacije je v seji dne 12. t. m. imel naš vojni minister govor, v katerem je razpravljaval o odlikovanjih rezervnih in črnovojniških častnikov. Iz mnogoštevilnih odlikovanj je razvidno, da se v tem oziru ni delalo nobene razlike med aktivnimi in rezervnimi častniki. Češki delegat Zahradnik je v isti seji zahteval, da se odpustijo iz vojaške službe vsi črnovojniški letniki do vštelega leta 1870 ter da se črnovojnike, ki so stari več kakor 42 let, uporabljajo samo za službo v zaledju. Član delegacije poslanec dr. A. Korošec je prosil pojasnil o premirju z ozirom na to, ker je naš zunanji minister bolan. Nadalje je vprašal vojnega ministra, ali bi se ne dalo najti primerne poti, da bi se moglo uplivati na armade, ki se bojujejo v Sv. deželi, in sicer v smislu, da bi se varovali tamošnji sveti kraji. Končno je ožigossal vedno bolj naraščajoč upliv Madžarov v naši armadi, in se je pritoževal o preganjanjih, katera so morali ob začetku vojske od strani vojaštva prestatiti Jugoslovani. Navajal je celo vrsto slučajev, ko je vojaštvo na podlagi grdi obrekovanj aretiralo nedolžne osebe, mnogi so bili po nedolžnem obsojeni in mnogi brez obsodbe usmrčeni. V Bosni so bili ustanovljeni posebni varnostni vojaški oddelki z namenom, da sovražno postopajo proti slovenskemu prebivalstvu. Najmanj 10.000 nedolžnih ljudi je postalo žrtev teh preganjanj. V trdnjanskem okraju Trebinje so se ob izbruhu vojske napolnile ječe z uglednimi državljani in že takrat, ko so jih zapirali, so jim žugali, da bodo usmrčeni, čeprav nihče od teh ni ničesar zakrivil in čeprav ni bila proti nikomur uvedena nobena preiskava. Glavni krivec tega postopanja je bil general Braun, ki je še danes v aktivni vojaški službi. Pa tudi na Hrvatskem je bila brez vsake preiskave cela vrsta oseb usmrčenih od vojaštva. Neko ženo so s tri dni starim otrokom ubili v postelji. Usmrčena je bila tudi neka 73 let stara žena. V neki hrvaški vasi je bilo po umiku Srbov brez vsake preiskave usmrčenih 24 oseb, čez 700 oseb so pozaprli. V neki drugi vasi je bilo brez vsake preiskave ustreljenih 18 vaščanov, med temi tudi nek pravoslavni duhovnik, ki za časa vpada Srbov v vasi ni bil navzoč. Tudi v letu 1915 ni bilo konca preganjanj, dogajajo se še v najnovšem času. O vsem tem, kar se je dogajalo na Stajerskem, Koroškem, Kranjskem, Primorskem, v Dalmaciji, Bosni in Hercegovini, se do danes ni vršila nobena preiskava. Jugoslovani se ni dalo najmanjše zadoščenja, mnogoštevilni morilci od prostaka do generala Brauna pa še hodijo kot pošteni ljudje ponosno po svetu. Ni se u, oštevilo duševno trpljenje Jugoslovancev in tudi se ni povrnila denarna škoda, v kolikor jo je namreč sploh mogoče popraviti. Povsod imajo za nje gluha ušesa, kvečemu je Jugoslovani pričakovati novih obrekovanj in zasledovanj. Jugoslovani niso našli v tej državi nobenega pravnega verstva. Govornik obžaluje številne žrtve, a iz krvi, ki je tekla tam doli na jugoslovanski zemlji, iz preganjanj, se je na novo rodila želja po svobodi, samostojnosti in samoodločbi, želja, ki je spavala od l. 1548. V tem ozračju so morale, kakor je naravno,

nastati državopravne deklaracije, in nikdo ne bode mogel iztrgati iz sre jugoslovanskega ljudstva želje po svobodi, samostojnosti in neodvisnosti. Slepota in laž je, če kdo reče: Ta gesla vas je četverosporazum naučil. Ne, te misli so dremale od 1848 v jugoslovanskem ljudstvu, toda preganjanja v jugoslovanskih deželah so jih vzbudila k novemu življenju. Če se naj kdo trka na prsi, potem je vojaštvo, ki si mora reči, da je ono samo izzvalo nezadovoljnost z državo in vsa stremjenja po svobodi in neodvisnosti svojega naroda. Odkar so Jugoslavi v delegacijah, so vselej glasovali za potrebnost armade. Sedaj je pa položaj drugačen. Visoko cenimo osebo vojnega ministra, ker smo spoznali njega in njegovo delovanje na jugoslovanski zemlji, toda proračun se ne dovoljuje nje govori o sebi, ampak vojni upravi. Ne Jugoslavi — ampak vojna uprava je kriva temu, da stranka govornika ne bo glasovala za vojni proračun. Govor poslanca dr. Korošca, ki je navajal imena častnikov in generalov, ki so zagrešili razne krivice in kruta preganjanja Jugoslovancev, in ki je tudi našleval veliko posameznih, posebno kričečih slučajev, je napravil tako globok vtis, da je vladala po dvorani še delj časa globoka tišina, ko je bil njegov govor že končan. Še celo nemški delegati so prišli pozneje k dr. Korošcu in mu rekli: „Če je vse to res, potem vas Jugoslavi razumemo. Vojni minister je nato odgovarjal na izvajanja poslanca dr. Korošca, in sicer glede premirja z Rusijo v tajni seji. Glede usode Jeruzalema in drugih svetih krajev v Palestini je rekel, da so Angleži zasedli Jeruzalem brez boja, ker so se turške čete, ko so videle, da Jeruzalema ne morejo uspešno braniti, umaknile v smeri proti vzhodu. Jeruzalem torej ni trpel nobene škode in se nahaja sedaj izven neposrednega vojnega ozemlja. Vojni minister je nato skušal zavračati napade na armado ter izjavil, da sicer priznava, da so se dogodili v armadi nedostatki, vendar pa ne gre, da bi se posamezni slučajji posplošili ter stavili na rovaš celih armadi. Vojni minister je zagotovil, da ostro obsoja te zmote in nedostatke, obžaluje nedolžne žrtve, in da bo krivce ostro kaznoval. Glede trditve o kakem premočnem uplivanju Madžarov na našo armado je izjavil, da mu o tem baje ni ničesar znanega.

Volilna preosnova na Hrvatskem. V hrvatskem saboru se vršijo razprave o preosnovi volilnega reda na Ogrskem. Poslanec Akačič je izrekel obžalovanje, da bi po novem volilnem redu imeli volilno pravico državni uradniki in železniški uslužbenci iz Ogrskega, ne pa tudi na Hrvatskem živeči Dalmatinci, Bošnjaki in Istrijani. Razprava o volilni preosnovi v hrvatskem saboru bode končana baje še v tem letu.

Tedenske novice.

Vesel, od Boga blagoslovljen Božič

želim vsem našim mnogoštevilnim naročnikom, dopisnikom, agitatorjem in vsem prijateljem našega lista! Ob praznikih agitirajte za nove naročnike! — Zbirajte doneske za Tiskovni Dom!

Uredništvo in upravništvo „Slovenskega Gospodarja.“

Duhovniške vesti. Prestavljena sta č. g. kaplan Alojzij Sagaj iz Sv. Lovrenca na Drav. polju k Sv. Janžu na Drav. polju, in č. g. kaplan Ignacij Grifič od Sv. Janža na Drav. polju k Sv. Juriju ob Ščavnici.

† Župnik Rudolf Krener. Dne 15. decembra t. l. je v najboljši moški dobi v starosti 42 let zatisnil na veke svoje oči č. g. Rudolf Krener, župnik na Koblju nadžupnije konjske. Rojen je bil 4. aprila 1875 v Laskem, v mašnika posvečen 25. julija 1899. Kot kaplan je služboval pri Staremtrgu, v Šmartnem pri Šaleku, pri Sv. Andražu nad Polzelo, v Gornjemgradu, v Sevnici, pri Sv. Rupertu v Slov. goricah do 31. marca 1912, ko je bil imenovan za župnika na Koblju. Pogreb je bil danes ob 10. uri predpoldne. Rajni je bil vnet in goreč duhovnik, ljubeznjav in postrežljiv in prijaznega vedenja. Počivaj v miru. V večnosti vživaj plačilo za tvoja-dobra dela!

† Vojaški župnik Anton Jaklič. V Zasipu pri Bledu je dne 17. decembra umrl vpokojeni c. in kr. vojaški župnik monsignor Anton Jaklič. Rojen je bil l. 1855 v Dobropoljah na Kranjskem. V duhovnika je bil posvečen v Ljubljani l. 1882. V vojaško službo je stopil l. 1887. Zadnjih deset let je služboval kot vojaški župnik v Gradcu. Rajni je bil zaveden Slovenec in pri vojaštvu in civilnem prebivalstvu zelo priljubljen. Pogreb se je vršil danes, dne 20. decembra. Blag spomin pokojniku!

Duhovščina gornjegrajske dekanije za jugoslovansko deklaracijo. Duhovščina gornjegrajske dekanije v Savinjski dolini je poslala Jugoslovanskemu klubu naslednjo izjavo: Duhovščina gornjegrajske dekanije se iz vsega srca pridružuje vsestranskim izjavam za državopravno deklaracijo Ju-

goslovanskega kluba z dne 30. maja t. l. ter z zahvalo izraža vse svoje zaupanje vsemu Jugoslovanskemu klubu, modro in zvesto izvršujočemu oporoko nepozabnega dr. Jan. Kreka, ter bridko obžaluje žalostni razdor, povzročeni po dr. Susteršiču. Pozdravlja tudi z vsem miroljubnim svetom mirovni trud in delo sv. Očeta Benedikta XV. in pa ljubljene cesarja Karla I., katera naj, tako prosimo, Gospod ohrani in krepča in osrečuje in ne da v roke njihovih sovražnikov. Gornjigrad, dne 3. decembra 1917. Sledijo podpisi vseh duhovnikov.

Za Jugoslavijo. Za jugoslovansko deklaracijo so se izjavile še naslednje slovensko-stajerske občine: trg Gornjigrad, vas Imeno, občine Cven pri Ljutomeru, Orehova vas pri Mariboru in okolica Soštanj. Za jugoslovansko deklaracijo se je izreklo tudi slovensko delavstvo v Velenju.

Za slovenske slepce. Kdor hoče slovenskim vojnim slepcem kaj nakloniti, naj pošlje č. sestri Klari Verhunc, Odilienblindeninstitut, Gradec.

Za vojaške-družinske očete. Kakor smo že svoj čas poročali, je izdal naš cesar dne 11. septembra t. l. povelje, da se vojakov, ki so očetje 6 ali več nepreskrbljenih otrok, ne sme uporabljati za vojaško službo na fronti ali v krajih, kjer bi bili izpostavljeni kakšni nevarnosti. Sedaj je izšlo novo cesarjevo povelje, v katerem se določa, da se smejo v to število všteti tudi pastorki, kakor tudi posinovljeni otroci, za katere je dotični skrbel, predno je bil poklican v vojske. V to število je všteti tudi nezakonske otroke, ako živijo v družinski zvezi z vpoklicanim vojakom.

Za Tiskovni dom v Mariboru so darovali pu. gg.: Zamuda Franc, vojna pošta 431, 10 K; Grand Ivan, vojna pošta 391, 10; Oblak Ivan, kaplan, Sv. Lovrenca nad Mariborom, 80; Napast Martin 20; Mlakar Anton 20; Peršuh Jakob 20; Mustafa Miha 20; Napast Franc 30; Kranje Matevž 20; Finžgar Ivan 20, vsi od Sv. Lovrenca na Dravskem polju; Mravlja Anton, vojni kurat, 20; Vrhovec Ivan, Ljubljana, 20; Hajšek Jožef, Laporje, 25; Vajda Mat., Handl-Ormož, 1 K 80 v; Monetti Marijeta, Fala, 20; Škorja Amalija, posestnica, Sv. Lenart nad Laškim, 100; Vraz Francka, nabrano pri Kapeli, 30; Gove Jožef, Sv. Lenart nad Laškim, 1; Lorber Anton, župan, Jarenina, 100; Rožman Josip, kurat, Gradec, 20; Neimenovan iz Mihovcev 5; Neimenovan iz Mihovcev pri Cirkovcah 5; Canjko Ana, Savci, Sv. Tomaž, 6; Paj Marija, Maribor, 5; Robič Treza, Ruše, 4; Neimenovan iz Frama 6; Hostnikar Ida, Sv. Lovrenca nad Mariborom, 1; Potrč Franc, Jarenina, 2; Žagar Pavel, vojni kurat, 100; Neimenovan iz Bohove pri Hočah 30; Jošvar Jožef, Ješenec pri Račah, 3; Sijanec Franc, nadučitelj v pokojju, Sv. Andraž v Slov. gor., 10; Vnuč Franc, Botkovi-Juršinci, 10; Kapus, poročnik, 10; Priol, praporščak, 20; Jagodič, kadet-aspirant, 10, oba štab 87, vojna pošta 304; rodbina Napotnik, Tepanje, 100; Duh Roza, Celestrina, 1; Herič Anton, Ranca-Pesnica, 4; Repnik Jernej, Frajham, 2; Likavec Treza, Jarenina, 1; Cvilak Janez, Jarenina, 2; Volmajer Karel, Sv. Duh na Ostrem vrhu, 2; Bote Franc, trgovec, Rače, 4; Lorbek Julijana, Sv. Lenart v Slov. gor., 3; Čebelarški mojster, Zalec, 4; Pertlič Marija, Fram, 2; Neimenovan iz St. Ruperta v Slov. gor., 1; Kočeb Anton, župnik, Gornja Radgona, 200; Prajndl Fran. Police št. 92, Radgona, 10; Rožman Antonija, Orehovec-Radgona, 20; Mohorjani, Sv. Kunigunda na Pohorju 30; Kocjanc Ivan, kmet, Preloge, Skale pri Velenju, 3; Neimenovana iz Leitersberga 2; Strnad Jožef, Rošoh, kot božično darilo 1; Neimenovan železničar v Mariboru 2; A. Pinter, Slov. Bistrica, 20; Bernik Alojz, Zabajek-Laporje, 50; Obitelj Močnik, Cozētinci, 16; Skale Minka, Vojnik, 18; Setine 12, J. Pečnak 10, Asl 4, Lipaj 2, Razni 17, vsi od St. Lenarta v Slov. gor.; Pfeifer Marija, Celje, 5; Lipovšek Jožef, Lokavo, Rimske Toplice, 1; Marija Čeh, Podvinci pri Ptujju, 10; Slovenci-prostovoljni strelci, vojna pošta 383, 40; Falež Marija, Rače, 6; Neimenovan od Sv. Barbare v Slov. gor., 12; Koroša Ivan, Vrže, 10; Štraki M., Gornji Porčič pri Sv. Trojici v Slov. gor., 2; Dvoršak Terezija, Gornji Porčič, Sv. Trojica v Slov. gor., 2; Golčer Franc, trgovec, Čadram, 5; Slovenci prostovoljnega strelskega bataljona IV, vojna pošta 383, 40; Slemenšek Gregor, Dramlje, 4; Pušnik F., župan, Golobinjak, 10; Kline Alojz, strojni ključavničar, Weiz, 4; Skaža Jakob, Weiz, 1; Varl Ivan, Weiz, 5; Brozovic Danijel, Čevljar, Weiz, 1; Ivan Kapler, župnik, Sv. Jakob v Slov. gor., 50; Glaser Alojz, posestnik, Ruše, 20; Lešnik Andrej, Radvanje pri Mariboru, 2; v župniji St. Vid pri Planini so darovali: Kolman Antonija, Vrh, 10, Sevšek Franc 10, Križnik Jožef, Lozenski, 10, Kovač Janez, Lastinski, 10, Seško M. 5, Span Jožef 5, Kranje Gregor 5, Gubenšek Jožef 3, Belak Franc 2, Ocvirk Cecilija 2, Škoberne Cecilija 2, Neimenovana 3. — Vsem darovalcem stotero: Bog plati! — Dr. Anton J e r o v š e k, ravnatelj Cirilove tiskarne.

Redna glavna skupščina Zadrzne Zveze v Ljubljani se vrši v četrtek, dne 27. decembra 1917 ob 10. uri dopoldne v Ljubljani v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ulica.

Nabori 18letnih. Iz Dunaja poročajo, da se bodo takoj pričetkom prihodnjega leta razpisali nabori za one mladeniče, ki so rojeni leta 1900.

Oproščeni židje. Dunajska „Reichspost“ poroča: Ogrski kralj topov Manfred Weiss, h kateremu so romali cerkveni zvonovi iz Avstrije in kateri je dosegel tako ogromne dobičke, da bo moral za leto 1918 plačati 34 milijonov davka, je pravovero žid. Skoro vsi njegovi uradniki, ki so mobilizirani, toda od vojaške službe kot „brezpogojno potrebni“ oproščeni, so židje (po številu več tisoč). Vas Csepel, koder stoji Weissove tovarne, je morala prenesti svoj prostor drugam. V stari vasi so zgradili veličastno židovsko sinagogo.

Tri poroke na en dan. Od Spodnje Sv. Kungute se nam piše: Tri poroke so bile pri nas dne 5. novembra iz ene hiše, Korošceve. Stopili so v zakon dve sestri, cerkveni pevki, in brat. Bog daj vsem trem parom srečo povsod! Na gostiji se je nabralo za Rdeči križ 20 K.

Zavzivanje mesa o Božiču in Novem letu dovoljeno. Ministrstvo za ljudsko prehrano naznani, da je dovoljeno zavzivanje vsakovrstnega mesa na ožični dan dne 25. t. m., in na dan Novega leta, dne 1. januarja 1918. Prodaja mesa na teh dveh dnevih je pa prepovedana.

Sedmega vojnega posojila je bilo do sobote podpisane okoli 5800 milijonov K.

Kranjska, Koroška in Stajerska iz vojnega ozemlja izločene. „Wiener Zeitung“ objavlja razglas notranjega ministrstva z dne 13. decembra o izpremembi mej jugozapadnega vojnega ozemlja. Armadno vrhovno poveljstvo je odredilo, da se je iz vojnega ozemlja s 15. decembrom 1917 izločilo sodna okraja Landeck in Ried ter politični okraji Reute, Inmost, Imst, Schwaz, Kufstein, Kitzbühel, Brixen, Brunneck in Lienz na Tirolskem, nadalje v jugozapadnem vojnem ozemlju ležeči deli Solnograške in Stajerske ter Koroška in Kranjska. Vojno ozemlje tvorijo torej v bodoče: 1. Sirše vojno ozemlje obsega Predarelsko; 2. ožje vojno ozemlje obsega Tirolsko, izvzemši zgoraj navedne okraje, Istro, Goriško-Gračišansko in mesto Trst z okolico. Za potovanje na Kranjsko, Koroško in Stajersko torej ni treba več potnega lista, ne drugega potnega dovoljenja.

Bankovcev že kroži v prometu v naši monarhiji 17 milijard. To je praveca papirnata povodenj, ki preplavlja našo državo ter razdeja vrednost in nakupovalno moč denarja. Čim več bankovcev, tem manj so vredni, tem dražje je vse blago in sploh vse, kar se kupuje. Zlasti takšno blago, ki ga je prav malo, je doseglo praviljčno visoke cene. V državnem zboru se je večkrat opozarjalo na ta nedostatek in vlada se je posvarila, naj ne povzroči izdajo novih bankovcev s tem, da najme posojilo pri avstro-ogrski banki. Takih posojil je bilo v letih 1915 in 1916 šest, leta 1917 pa štiri. Zadnje 4 mesece so bile izdane 4 milijarde bankovcev, torej izda avstro-ogrška banka vsak dan povprečno za 33 milijonov novih bankovcev. Zoper tako početje je poslanska zbornica dvignila svoj glas ter je dne 28. novembra sprejela sklep, ki poziva vlado, naj ne najme novih posojil pri avstro-ogrski banki. In ravno isti dan je avstrijski finančni minister obvestil kontrolno komisijo za državne dolge, da je pri avstro-ogrski banki najel novo posojilo v znesku 954 milijonov K. Ogrski državni polovici pa je banka zopet posodila 546 milijonov K v obliki novih bankovcev. Torej skupno 14 milijard novih bankovcev. Kam bo takšne papirnato gospodarstvo peljalo, ni treba natančneje povedati.

Današnja številka „Slov. Gosp.“ ima kot zadnja pred prazniki pilogo, ki prinaša zgodovino katol. tiskovnega društva v Mariboru.

Gospodarske novice.

Usnje za kmete. Zaloge usnja pri usnjarih se česedaj odkazujejo od skupine za nabavo usnja (Lieferbeschaffungsgruppe, Wien, I., Hegelgasse 11), potem trgovskih zbornic (na Stajerskem potom obrtno-pospeševalnega urada) le obrtnikom, posebno v mestih; to pa le ono usnje, katero ne zasežejo prevzemne komisije za vojaški erar. Na tak način kmet sploh ne more priti do usnja. Poslanec Benkočič in tovariši so tedaj stavili predlog in interperiral trgovskega ministra, da se ima poljedelcem naravnost prepustiti vsaj one kože doma zaklane živine, katere dajo sami ustrojiti. — Prošnje v teh zadevah, dokler ni ustrezno tej zahtevi kmetovalcev, je nasloviiti na gori navedeno centralo na Dunaju, ali pa na obrtno-pospeševalni urad v Gradcu.

Ravnalne cene za kislno repo. Urad za presojo primernih cen v Mariboru je določil, da veljajo odselej za kislno repo naslednje primerne cene: V trgovini na debelo na železniški postaji 70 v 1 kg, v podrobni trgovini do 5 kg 90 v.

Ljudska sodba o novem vinskem davku. Kmet invalid iz ormoškega okraja nam piše: Povsod, kamor človek pride, se govori o novem vinskem davku. Vinogradniki tarnajo in vzdihujejo: Kaj bo? Kaj bo, če bo nameravani vinski davek res upeljan? Finančni minister niti pojma nima, kakšne posledice bi